

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 7 kwietnia 1993 r.

w sprawie ratyfikacji przez Rzeczpospolitą Polską Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2.

Podaje się niniejszym do wiadomości, że zgodnie z artykułem 66 ustęp 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2, został złożony dnia 19 stycznia 1993 r. Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy, jako depozytariuszowi powyższej konwencji, dokument ratyfikacyjny tej konwencji.

Zgodnie z artykułem 66 ustęp 3 wyżej wymienionej konwencji weszła ona w życie w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej dnia 19 stycznia 1993 r.

Jednocześnie podaje się do wiadomości, co następuje:

1. Zgodnie z artykułem 66 ustęp 2 wyżej wymienionej konwencji weszła ona w życie w dniu 3 września 1953 r.

Następujące państwa stały się jej stronami, składając dokumenty ratyfikacyjne lub przystąpienia w nizej podanych datach:

Austria	03.09.1958
Belgia	14.06.1955
Bułgaria	07.09.1992
Cypr	06.10.1962
Czechosłowacja ¹⁾	

Dania	13.04.1953
Finlandia	10.05.1990
Francja	03.05.1974
Republika Federalna Niemiec	05.12.1952
Grecja	28.11.1974
Węgry	05.11.1992
Islandia	29.06.1953
Irlandia	25.02.1953
Włochy	26.10.1955
Liechtenstein	08.09.1982
Luksemburg	03.09.1953
Malta	23.01.1967
Holandia	31.08.1954
Norwegia	15.01.1952
Polska	19.01.1993
Portugalia	09.11.1978
San Marino	22.03.1989
Hiszpania	04.10.1979
Szwecja	04.02.1952
Szwajcaria	28.11.1974
Turcja	18.05.1954
Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej	08.03.1951

¹⁾ Po podziale Czechosłowacji na 2 suwerenne państwa Czechy i Słowacja występują osobno o przyjęcie do Rady Europy.

2. Następujące państwa złożyły poniższe zastrzeżenia i oświadczenia do Konwencji:

Austria

Zastrzeżenia zawarte w dokumencie ratyfikacyjnym, złożonym w dniu 3 września 1958 r.:

Federalny Prezydent oświadcza, że Konwencja została ratyfikowana, z zastrzeżeniem że:

1. Postanowienia artykułu 5 Konwencji będą stosowane w sposób nie zakłócający środków pozbawienia wolności przewidzianych w ustawie o postępowaniu administracyjnym, BGB1 Nr 172/1950, które podlegają zaskarżeniu do Sądu Administracyjnego bądź Sądu Konstytucyjnego, zgodnie z postanowieniami Austriackiej Konstytucji Federalnej.

2. Postanowienia artykułu 6 Konwencji będą stosowane w sposób nie przynoszący uszczerbku dla zasad mających zastosowanie wobec publicznego rozpatrywania spraw sądowych, wyłożonych w artykule 90 Federalnej Ustawy Konstytucyjnej w brzmieniu z 1929 r.

Czechosłowacja*)

Zastrzeżenie zawarte w dokumencie ratyfikacyjnym, złożonym w dniu 18 marca 1992 r., oraz w nocie werbalnej Federalnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych z dnia 13 marca 1992 r., która została wręczona Sekretarzowi Generalnemu w trakcie składania dokumentu ratyfikacyjnego:

Zgodnie z artykułem 64 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, Czeska i Słowacka Republika Federacyjna zgłasza zastrzeżenie w odniesieniu do artykułów 5 i 6 tej treści, że artykuły te nie będą stanowiły przeszkody dla wymierzania dyscyplinarnych środków penitencyjnych zgodnie z artykułem 17 Ustawy nr 76/1959 Zbioru ustaw o niektórych warunkach służby żołnierzy.

Oświadczenie zawarte w nocie werbalnej Federalnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych z dnia 13 marca 1992 r., wręczonej Sekretarzowi Generalnemu w trakcie składania dokumentu ratyfikacyjnego w dniu 18 marca 1992 r.:

Czeska i Słowacka Republika Federacyjna oświadcza, iż przez okres pięciu lat, który będzie automatycznie przedłużany na kolejne okresy pięcioletnie, chyba że Czeska i Słowacka Republika Federacyjna wycofa swe oświadczenie przed upływem wskazanego okresu:

- a) uznaje kompetencje Europejskiej Komisji Praw Człowieka do przyjmowania, zgodnie z artykułem 25 Konwencji, skarg od każdej osoby, organizacji pozarządowej bądź grupy jednostek, która uważa, iż stała się ofiarą naruszenia praw zawartych w: Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, artykułach od 1 do 4 Protokołu nr 4 oraz artykułach od 1 do 5 Protokołu nr 7 — w przypadkach gdy naruszenie praw zagwarantowanych w wyżej wymienionych dokumentach miało miejsce po wejściu w życie tych dokumentów w stosunku do Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej;
- b) uznaje, pod warunkiem wzajemności, właściwość Europejskiego Trybunału Praw Człowieka zgodnie z artykułem 46 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności do interpretacji i stosowania: Konwencji, artykułów od 1 do 4 Protokołu nr 4 oraz artykułów od 1 do 5 Protokołu nr 7 — w przypadkach gdy naruszenie praw zagwarantowanych w wyżej wymienionych dokumentach miało miejsce po wejściu w życie tych dokumentów w stosunku do Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej.

*) Po podziale Czechosłowacji na dwa suwerenne państwa Czechy i Słowacja występują osobno o przyjęcie do Rady Europy. Zastrzeżenia i oświadczenia do Konwencji będą rozpatrywane jako przedmiot sukcesji osobno przez każde z państw-sukcesorów.

Oświadczenie zawarte w nocie werbalnej Stałego Przedstawiciela z dnia 8 kwietnia 1992 r., zarejestrowanej w Sekretariacie Generalnym tego samego dnia:

Czeska i Słowacka Republika Federacyjna, nawiązując do artykułu 64 ustęp 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności zawartej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. i ratyfikowanej przez Czeską i Słowacką Republikę Federacyjną w dniu 18 marca 1992 r., ma zaszczyt poinformować, iż warunki zawarte w artykule 17 Ustawy o niektórych warunkach służby członków sił zbrojnych, Nr 76/1959 w Zbiorze ustaw są następujące:

Artykuł 17

1. Sankcjami dyscyplinarnymi są: nagana, kary za drobne przewinienia, kary pozostawiania pod nadzorem, degradacja o jeden stopień, a w przypadku podoficerów — degradacja do szeregowego.

2. Karami dyscyplinarnymi pozostawiania pod nadzorem są: zakaz opuszczania koszar, lekkie pozbawienie wolności oraz areszt domowy.

3. Maksymalny okres trwania kary dyscyplinarnej pozostawiania pod nadzorem wynosi 21 dni.

Finlandia

Zastrzeżenie zawarte w dokumencie ratyfikacyjnym złożonym w dniu 10 maja 1990 r.:

Zgodnie z artykułem 64 Konwencji, Rząd Finlandii zgłasza następujące zastrzeżenie w odniesieniu do prawa do publicznego rozpatrzenia sprawy, zagwarantowanego w artykule 6 ustęp 1 Konwencji:

W chwili obecnej Finlandia nie może zagwarantować prawa do ustnego rozpatrzenia sprawy w takim stopniu, ponieważ obecne ustawodawstwo fińskie nie przewiduje takiego prawa. Odnosi się to do:

1. Postępowania przed sądami apelacyjnymi, Sądem Najwyższym, sądami wodnymi oraz Wodnym Sądem Apelacyjnym zgodnie z rozdziałem 26 ustęp 7 i 8, jak również z rozdziałem 30 ustęp 20 Kodeksu postępowania sądowego oraz rozdziałem 16 ustęp 14 i 39 Ustawy wodnej.

2. Postępowania przed okręgowymi sądami administracyjnymi i Naczelnym Sądem Administracyjnym, zgodnie z ustępem 16 Ustawy o okręgowych sądach administracyjnych i ustępem 15 Ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym.

3. Postępowania przed Sądem Ubezpieczeń jako sądem ostatniej instancji, zgodnie z ustępem 9 Ustawy o Sądzie Ubezpieczeń.

4. Postępowania przed Komisją Apelacyjną Ubezpieczeń Społecznych zgodnie z ustępem 8 Dekretu o Komisji Apelacyjnej Ubezpieczeń Społecznych.

Postanowienia ustaw fińskich, o których wyżej mowa, zostały załączone do niniejszego zastrzeżenia jako oddzielny aneks.

Francja

Zastrzeżenia i oświadczenie zawarte w dokumencie ratyfikacyjnym złożonym w dniu 3 maja 1974 r.:

Składając niniejszy dokument ratyfikacyjny, Rząd Republiki składa następujące oświadczenie:

Artykuły 5 i 6

Rząd Republiki, zgodnie z artykułem 64 Konwencji, zgłasza zastrzeżenie w odniesieniu do artykułów 5 i 6 tej treści, że artykuły te nie będą stanowiły przeszkody dla

stosowania postanowień odnoszących się do systemu dyscypliny w siłach zbrojnych, zawartych w ustępie 27 Ustawy nr 72-662 z 13 lipca 1972 r., określającej ogólny status prawny osób pozostających w służbie wojskowej, bądź postanowień artykułu 375 Kodeksu sprawiedliwości wojskowej.

Artykuł 10 (zastrzeżenie wycofane).

Artykuł 15 ustęp 1

Rząd Republiki, zgodnie z artykułem 64 Konwencji, zgłasza zastrzeżenie w odniesieniu do ustępu 1 artykułu 15 tej treści, że, po pierwsze, okoliczności wymienione w: artykule 16 Konstytucji w sprawie wprowadzenia w życie tegoż artykułu, ustępie 1 Ustawy z dnia 3 kwietnia 1878 r. i w Ustawie z dnia 9 sierpnia 1849 r. o ogłaszaniu stanu oblężenia oraz ustępie 1 Ustawy nr 55-385 z dnia 3 kwietnia 1955 r. o ogłaszaniu stanu wyjątkowego, w których dozwolone jest zastosowanie postanowień zawartych w tych tekstach, muszą być rozumiane jako pozostające w zgodzie z celami zawartymi w artykule 15 Konwencji, oraz, po drugie, że dla interpretacji i stosowania artykułu 16 Konstytucji Republiki określenie „wymogi sytuacji” nie ogranicza uprawnień Prezydenta Republiki do podjęcia środków wymaganych przez okoliczności.

Rząd Republiki ponadto oświadcza, że Konwencja będzie miała zastosowanie na całym terytorium Republiki, a w odniesieniu do terytoriów zamorskich — z należywym uwzględnieniem miejscowych wymogów, o których mowa w artykule 63.

Republika Federalna Niemiec

Zastrzeżenie zawarte w dokumencie ratyfikacyjnym złożonym w dniu 13 listopada 1952 r.:

Zgodnie z artykułem 64 Konwencji, Niemiecka Republika Federalna zgłasza zastrzeżenie, iż będzie stosowała postanowienia artykułu 7 ustęp 2 Konwencji jedynie w ramach określonych przez artykuł 103 ustęp 2 Ustawy zasadniczej Niemieckiej Republiki Federalnej. Postanawia on, że jakkolwiek czyn jest karalny tylko wtedy, gdy zostało tak przewidziane prawem, zanim przestępstwo zostało popełnione.

Terytorium, do którego Konwencja będzie miała zastosowanie, rozciąga się również na Berlin Zachodni.

Węgry

Zastrzeżenie zawarte w dokumencie ratyfikacyjnym złożonym w dniu 5 listopada 1992 r.:

Zgodnie z artykułem 64 Konwencji, Republika Węgierska składa następujące zastrzeżenie w odniesieniu do prawa do dostępu do sądów, zagwarantowanego przez artykuł 6 ustęp 1 Konwencji: W obecnej chwili w postępowaniu w sprawach o wykroczenia porządkowe przed władzami administracyjnymi Węgry nie mogą zagwarantować prawa dostępu do sądów, ponieważ obecne ustawy węgierskie nie przewidują takiego prawa, a decyzja władz administracyjnych jest ostateczna.

Stosowane postanowienia prawa węgierskiego, do którego nawiązano powyżej, to:

- ustęp 4 IV Ustawy z 1972 r. o sądach, wielokrotnie nowelizowanej, który przewiduje, że sądy, chyba że ustawa stanowi inaczej, mają prawo do badania legalności decyzji podjętych przez władze administracyjne;

— wyjątek zawarty jest w ustępie 71/A I Ustawy z 1968 r. o postępowaniu w sprawie wykroczeń porządkowych, który zezwala sprawcy na złożenie prośby o rozpatrzenie przez sąd wyłącznie środków podjętych przez władzę administracyjną — w celu zamiany orzeczonej kary grzywny na karę pozbawienia wolności; wszelkie pozostałe decyzje podjęte w postępowaniu w sprawie wykroczeń porządkowych nie są zaskarżalne do sądu.

Irlandia

Zastrzeżenie zawarte w dokumencie ratyfikacyjnym złożonym w dniu 25 lutego 1953 r.:

Rząd Irlandii potwierdza i ratyfikuje wymienioną Konwencję i podejmuje się sumiennie wykonywać wszelkie postanowienia w niej zawarte, z uwzględnieniem zastrzeżenia, że nie będzie on interpretował artykułu 6 (3) c Konwencji jako wymogu zapewnienia bezpłatnej pomocy prawnej w zakresie szerszym, niż jest ona obecnie zapewniana w Irlandii.

Liechtenstein

Zastrzeżenia zawarte w dokumencie ratyfikacyjnym złożonym w dniu 8 września 1982 r.:

Artykuł 2 (zastrzeżenie wycofane).

Artykuł 6

Zgodnie z artykułem 64 Konwencji, Księstwo Liechtenstein zgłasza zastrzeżenie, iż zasada, że rozprawa oraz wydane orzeczenia będą publiczne, wyrażona w artykule 6 ustęp 1 Konwencji, będzie miała zastosowanie wyłącznie w ramach określonych przez zasady zawarte obecnie w następujących ustawach Liechtensteinu:

- Ustawie z dnia 10 grudnia 1912 r. o postępowaniu cywilnym, LGB1, 1912 Nr 9/1,
- Ustawie z dnia 10 grudnia 1912 r. o wykonywaniu jurysdykcji oraz właściwości sądów w sprawach cywilnych, LGB1, 1912 Nr 9/2,
- Ustawie z dnia 31 grudnia 1913 r. o wprowadzeniu Kodeksu postępowania karnego, LGB1, 1914 Nr 3,
- Ustawie z dnia 21 kwietnia 1922 r. o postępowaniu nieprocesowym, LGB1, 1922 Nr 19,
- Ustawie z dnia 21 kwietnia 1922 r. o krajowym sądownictwie administracyjnym, LGB1, 1922 Nr 24,
- Ustawie z dnia 5 listopada 1925 r. o Sądzie Najwyższym ("Haute Cour"), LGB1, 1925 Nr 8,
- Ustawie z dnia 30 stycznia 1961 r. o krajowych i lokalnych podatkach, LGB1, 1961 Nr 7,
- Ustawie z dnia 13 listopada 1974 r. o nabywaniu mienia nieruchomości, LGB1, 1975 Nr 5.

Postanowienia ustawowe o postępowaniu karnym wobec nieletnich sprawców, zawarte w:

- Kodeksie karnym z dnia 27 maja 1852 r., Urzędowy Zbiór Ustaw i Rozporządzeń Liechtensteinu do roku 1863,
- Ustawie z dnia 7 kwietnia 1922 r. o ustroju sądów LGB1, 1922 Nr 16,

— Ustawie z dnia 1 czerwca 1922 r. zmieniającej Ustawę karną, Kodeks postępowania karnego oraz akty wykonawcze do nich, LGB1, 1922 Nr 21,

— Ustawie z dnia 23 grudnia 1958 r. o ochronie osób młodych oraz pomocy społecznej dla osób młodych, LGB1, 1959 Nr 8.

Artykuł 8 (zastrzeżenie wycofane).

Tłumaczenie

Załącznik do listu II2596 C

Stałe Przedstawicielstwo
Księstwa Liechtenstein

Strasbourg, dnia 23 maja 1991 r.

Szanowna Pani,

Mam zaszczyt w imieniu mojego Rządu powiadomić Panią o następujących zmianach, które muszą zostać dokonane w odniesieniu do ustaw Liechtensteinu wymienionych w zastrzeżeniu zgłoszonym przez Księstwo Liechtenstein co do artykułu 6 ustęp 1 Konwencji:

Ustawa z dnia 31 grudnia 1913 r. o wprowadzeniu Kodeksu postępowania karnego, LGB1, 1914 Nr 3 została zastąpiona Kodeksem postępowania karnego z dnia 18 października 1988 r., LGB1, 1988 Nr 62.

Ustawowe postanowienia o postępowaniu karnym w odniesieniu do sprawstwa nieletnich zostały wydane w Ustawie o postępowaniu karnym w sprawach dotyczących sprawstwa nieletnich z dnia 20 maja 1987 r., LGB1, 1988 Nr 39.

Proszę Panią o przyjęcie wyrazów mego najwyższego poważania.

Podpisano: *(Roland Marxer)*
Stały Przedstawiciel

Pani Catherine Lalumiere
Sekretarz Generalny
Rada Europy
Strasbourg

Uwaga Sekretariatu: List został zarejestrowany w Sekretariacie Generalnym w dniu 24 maja 1991 r.

Malta

Oświadczenie złożone w trakcie składania podpisu w dniu 12 grudnia 1966 r., zawarte w dokumencie ratyfikacyjnym złożonym w dniu 23 stycznia 1967 r.:

1. Oświadczenie interpretacyjne

Rząd Malty oświadcza, że będzie interpretował ustęp 2 artykułu 6 Konwencji w ten sposób, że nie wyklucza on, aby szczególne ustawy nakładały na jakąkolwiek oskarżoną osobę ciężar udowodnienia pewnych faktów na podstawie takich ustaw.

2. Rząd Malty, mając na uwadze artykuł 64 Konwencji oraz kierując się chęcią uniknięcia jakiegokolwiek niepewności co do stosowania artykułu 10 Konwencji, oświadcza, że Konstytucja Malty zezwala na nakładanie takich ograniczeń na urzędników państwowych w odniesieniu do wolności wyrażania przez nich opinii, jakie mogą być rozsądnie usprawiedliwione w demokratycznym społeczeństwie. Kodeks

postępowania urzędników państwowych na Malcie wyklucza, aby brali oni czynny udział w dyskusjach publicznych bądź innej działalności politycznej w czasie godzin pracy lub na terenie urzędu.

3. Rząd Malty, mając na uwadze artykuł 64 Konwencji, oświadcza, że zasada obrony koniecznej, dopuszczona w punkcie (a) ustępu 2 artykułu 2 Konwencji, będzie miała zastosowanie na Malcie również w obronie mienia w stopniu wymaganym przez postanowienia paragrafów a. i b. ustępu 238 Kodeksu karnego Malty, którego tekst, włącznie z poprzedzającym go ustępem 237, ma następujące brzmienie:

„237. Nie zostaje popełnione przestępstwo, gdy zabójstwo lub uszkodzenie ciała zostało nakazane lub dozwolone prawem, lub przez uprawnioną władzę bądź zostało wymuszone przez rzeczywistą konieczność, bądź w prawie dozwolonej samoobronie lub w prawie dozwolonej obronie innej osoby.

238. Przypadki obrony koniecznej obejmują między innymi:

- a) gdy zabójstwo bądź uszkodzenie ciała zostało dokonane w trakcie działań mających na celu odparcie w czasie nocy wdzierania się bądź wyłamywania ogrodzeń, ścian lub drzwi wejściowych jakiegokolwiek domu lub zamieszkałego mieszkania, bądź jakichkolwiek przynależności połączonych bezpośrednio lub pośrednio z takim domem lub mieszkaniem;
- b) gdy zabójstwo bądź uszkodzenie ciała zostało dokonane w trakcie działania mającego na celu obronę przed jakąkolwiek osobą dokonującą kradzieży lub grabieży z użyciem przemocy bądź usiłującą popełnić taką kradzież lub grabież;
- c) gdy zabójstwo bądź uszkodzenie ciała zostało wymuszone rzeczywistą koniecznością obrony własnego dziedzictwa lub dziedzictwa innej osoby.”

Holandia

Oświadczenie zawarte w liście Stałego Przedstawiciela Holandii z dnia 24 grudnia 1985 r., zarejestrowanym w Sekretariacie Generalnym w dniu 3 stycznia 1986 r.:

Wyspa Aruba, która w chwili obecnej nadal stanowi część Antyli Holenderskich, uzyska w dniu 1 stycznia 1986 r. autonomię wewnętrzną jako kraj w ramach Królestwa Holandii. W konsekwencji, od tego czasu Królestwo nie będzie się już składać z dwóch krajów, tj. Holandii (Królestwa w Europie) i Antyli Holenderskich (położonych w regionie Karaibów), lecz składać się będzie z trzech krajów, tj. dwóch wymienionych powyżej oraz kraju Aruby. Ponieważ zmiany, jakie zajdą w dniu 1 stycznia 1986 r., dotyczą wyłącznie przesunięć w wewnętrznych stosunkach konstytucyjnych w ramach Królestwa Holandii, a Królestwo jako takie pozostanie podmiotem prawa międzynarodowego, z którym zawierane są umowy, wspomniane zmiany nie będą miały wpływu w zakresie prawa międzynarodowego na umowy zawarte przez Królestwo, mające już zastosowanie do Antyli Holenderskich, włączywszy Arubę. Umowy te pozostaną w mocy wobec Aruby w jej nowym charakterze jako kraju w ramach Królestwa. Umowy te od dnia 1 stycznia 1986 r., w zakresie dotyczącym Królestwa Holandii, będą miały zastosowanie wobec Antyli Holenderskich (bez Aruby) i Aruby.

W konsekwencji umowy wymienione w załączniku, których Królestwo Holandii jest Stroną i które mają zastosowanie wobec Antyli Holenderskich, będą od dnia 1 stycznia 1986 r. w zakresie dotyczącym Królestwa Holandii mieć zastosowanie wobec Antyli Holenderskich i Aruby.

Lista konwencji wyszczególnionych w oświadczeniu:
Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności

Portugalia

Zastrzeżenia zawarte w liście Stałego Przedstawiciela Portugalii z dnia 8 listopada 1978 r., wręczonym Sekretarzowi Generalnemu w trakcie składania dokumentu ratyfikacyjnego w dniu 9 listopada 1978 r.:

Zgodnie z artykułem 64 Konwencji, Rząd Republiki Portugalskiej zgłasza następujące zastrzeżenia:

I. Artykuł 5 Konwencji będzie stosowany z zastrzeżeniem artykułów 27 i 28 Wojskowego regulaminu dyscyplinarnego, które przewidują stosowanie aresztu wobec członków sił zbrojnych.

Artykuły 27 i 28 Wojskowego regulaminu dyscyplinarnego mają następujące brzmienie:

Artykuł 27

1. Areszty obejmują: umieszczenie sprawcy w budynku przeznaczonym w tym celu, w odpowiednim miejscu, baraku lub ośrodku wojskowym, w odpowiednich kwaterach na pokładzie statku lub — w razie braku powyższych — w miejscu określonym przez kompetentną władzę.

2. Członkowie Sił Zbrojnych mogą wykonywać przydzielone im obowiązki pomiędzy pobudką a zachodem słońca w trakcie okresu zatrzymania.

Artykuł 28

Ścisły areszt obejmuje zatrzymanie sprawcy w budynku przeznaczonym na ten cel.

II. Artykuł 7 Konwencji będzie stosowany, z zastrzeżeniem artykułu 309 Konstytucji Republiki Portugalskiej, który przewiduje postawienie w stan oskarżenia i osądzenie oficerów i personelu państwowych sił policyjnych (PIDE-DGS).

Artykuł 309 Konstytucji ma następujące brzmienie:

1. Ustawa nr 8/75 z dnia 26 lipca 1975 r. pozostaje w mocy wraz ze zmianami wprowadzonymi przez Ustawę nr 16/75 z dnia 23 grudnia 1975 r. i Ustawę nr 18/75 z dnia 28 grudnia.

2. Przepisy, o których mowa w artykułach 2(2), 3, 4(b) i 5 ustawy, o której mowa w poprzednim paragrafie, mogą zostać ściśle określone przez ustawę.

3. Wyjątkowe okoliczności łagodzące przewidziane w artykule 7 wspomnianej ustawy mogą zostać szczegółowo uregulowane przez ustawę.

[Ustawa nr 8/75 określa kary mające zastosowanie wobec oficerów, urzędników i współpracowników byłego Generalnego Dyrektoriatu Bezpieczeństwa (poprzednio

Międzynarodowej i Państwowej Policji Obronnej)], rozwiązanego po 25 kwietnia 1974 r., oraz przewiduje, że sądy wojskowe są właściwe w takich sprawach].

III—VI. Artykuły 10, 11 i 4(3) b (zastrzeżenia wycofane).

San Marino

Oświadczenie zawarte w dokumencie ratyfikacyjnym złożonym w dniu 22 marca 1989 r.:

Rząd Republiki San Marino, choć potwierdza swoje niezmiennie zobowiązanie, aby nie planować ani nie zezwalać na jakiegokolwiek odstępstwa od zaciągniętych zobowiązań, uważa się za zmuszony do podkreślenia faktu, że będąc państwem o ograniczonych rozmiarach terytorialnych, zmuszony jest do szczególnej troski w sprawach dotyczących zamieszkania, pracy i świadczeń społecznych dla cudzoziemców, nawet jeżeli nie są oni objęci europejską Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności bądź protokołami do Konwencji.

Zastrzeżenie zawarte w dokumencie ratyfikacyjnym złożonym w dniu 22 marca 1989 r.:

W odniesieniu do postanowień artykułu 11 Konwencji dotyczącego prawa do tworzenia związków zawodowych, Rząd Republiki San Marino oświadcza, że w San Marino istnieją i działają dwa związki zawodowe, że artykuły 2 i 4 Ustawy nr 7 z dnia 17 lutego 1961 r. o ochronie zatrudnienia i pracowników przewidują, iż stowarzyszenia lub związki zawodowe muszą zostać zarejestrowane w sądzie oraz że taka rejestracja może zostać uzyskana pod warunkiem, że stowarzyszenie zrzesza co najmniej sześć kategorii pracowników oraz posiada co najmniej 500 członków.

Hiszpania

Zastrzeżenia i oświadczenia złożone w trakcie składania dokumentu ratyfikacyjnego w dniu 4 października 1979 r.:

I. Zastrzeżenia

Zgodnie z artykułem 64 Konwencji, Hiszpania składa zastrzeżenia w odniesieniu do stosowania następujących postanowień:

1. Artykułów 5 i 6, o ile mogą one pozostawać w sprzeczności z postanowieniami dyscyplinarnymi odnoszącymi się do Sił Zbrojnych, figurującymi w księdze 2, części XV i księdze 3, części XXIV Kodeksu sprawiedliwości wojskowej.

Krótkie przytoczenie stosownych postanowień:

Kodeks sprawiedliwości wojskowej przewiduje, że ukaranie drobnych wykroczeń może zostać nakazane bezpośrednio przez urzędowego przełożonego sprawcy po wyjaśnieniu faktów. Ukazanie poważnych wykroczeń podlega śledztwu o charakterze sądowym, w trakcie którego oskarżony musi mieć zapewnioną rozprawę. Kary oraz upoważnienie do ich nakładania są określone w ustawie. W każdym przypadku oskarżony może odwoływać się przeciwko karze do swojego bezpośredniego przełożonego i wyżej, aż do głowy Państwa.

(Powyższe postanowienia zostały zastąpione przez Ustawę zasadniczą 12/1985 z dnia 27 listopada — rozdział II części III oraz rozdziały II, III i IV części IV — dotyczące porządku dyscyplinarnego Sił Zbrojnych, która weszła w życie dnia 1 czerwca 1986 r.

Nowe ustawodawstwo znowelizowało poprzednie postanowienia poprzez skrócenie czasu trwania sankcji nakładających pozbawienie wolności, które może być stosowane bez interwencji sądowej, poprzez zwiększenie gwarancji dla osób w trakcie wstępnego dochodzenia.

Niemniej jednak Stały Przedstawiciel Hiszpanii w liście z dnia 28 maja 1986 r. potwierdził zastrzeżenia Hiszpanii do artykułów 5 i 6 w stopniu, w jakim artykuły te mogłyby pozostawać w sprzeczności z późniejszą ustawą.)

2. Artykułu 11, o ile może on pozostawać w sprzeczności z artykułami 28 i 127 Konstytucji Hiszpańskiej.

Krótkie przytoczenie stosownych postanowień:

Artykuł 28 Konstytucji uznaje prawo do zrzeszania się, lecz przewiduje, że ustawodawstwo może ograniczać wykonywanie tego prawa bądź wprowadzać w nim wyjątki w przypadku Sił Zbrojnych lub innych jednostek podlegających dyscyplinie wojskowej oraz ureguluje sposób jego stosowania w odniesieniu do urzędników państwowych.

Artykuł 127 ustęp 1 stwierdza, że pełniący swoje funkcje sędziowie, urzędnicy przestrzegania porządku publicznego i oskarżyciele nie mogą należeć do partii politycznych ani do związków zawodowych, oraz przewiduje, że ustawodawstwo ureguluje system i sposoby zawodowego zrzeszania się tych grup.

II. Oświadczenia interpretacyjne

Hiszpania oświadcza, że będzie interpretować:

1. Postanowienia ostatniego zdania artykułu 10 ustęp 1 jako zgodne z obecnie obowiązującym systemem organizacji transmisji radiowych i telewizyjnych w Hiszpanii.

2. Postanowienia artykułów 15 i 17 w taki sposób, że zezwalają one na przyjęcie środków przewidzianych w artykułach 55 i 116 Konstytucji Hiszpańskiej.

W trakcie składania dokumentu ratyfikacyjnego do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w dniu 29 września 1979 r. Hiszpania złożyła zastrzeżenie do artykułów 5 i 6 w stopniu, w jakim artykuły te mogą pozostawać w sprzeczności z postanowieniami Kodeksu sprawiedliwości wojskowej — rozdziałem XV części II i rozdziałem XXIV części III — odnoszącymi się do porządku dyscyplinarnego Sił Zbrojnych.

Mam zaszczyt poinformować Pana celem przekazania Stronom Konwencji, że te postanowienia zostały zastąpione Ustawą zasadniczą 12/1985 z dnia 27 listopada — rozdziałem II części III oraz rozdziałami II, III i IV części IV — odnoszącymi się do porządku dyscyplinarnego Sił Zbrojnych, która wejdzie w życie 1 czerwca 1986 r.

Nowe ustawodawstwo znowelizowało poprzednie postanowienia poprzez skrócenie czasu trwania sankcji na-

kładających pozbawienie wolności, które może być stosowane bez interwencji sądowej, poprzez zwiększenie gwarancji dla osób w trakcie wstępnego dochodzenia.

Niemniej jednak Hiszpania potwierdza swoje zastrzeżenia do artykułów 5 i 6 w stopniu, w jakim artykuły te mogłyby pozostawać w sprzeczności z postanowieniami Ustawy zasadniczej 12/1985 z dnia 27 listopada — rozdziałem II części III i rozdziałami II, III i IV części IV — odnoszącymi się do porządku dyscyplinarnego Sił Zbrojnych, która wejdzie w życie w dniu 1 czerwca 1986 r.

Szwajcaria

Zastrzeżenia i oświadczenia zawarte w dokumencie ratyfikacyjnym złożonym w dniu 28 listopada 1974 r.:

Zastrzeżenie w odniesieniu do artykułu 5:

Postanowienia artykułu 5 Konwencji nie będą miały wpływu na działalność ustawodawstwa kantonálnego upoważniającego do zatrzymania pewnych kategorii osób na mocy decyzji władzy administracyjnej bądź postanowień kantonalnych obowiązujących w postępowaniu o umieszczenie dziecka lub osoby znajdującej się pod kuratelą w zakładzie zgodnie z ustawodawstwem federalnym o władzy rodzicielskiej lub opiece (artykuły 284, 386, 406 i 421.13 szwajcarskiego Kodeksu cywilnego).

(Wycofanie tego zastrzeżenia zostało notyfikowane w liście Szefa Federalnego Departamentu Spraw Zagranicznych z dnia 26 stycznia 1982 r. z mocą od dnia 1 stycznia 1982 r.)

Zastrzeżenia w odniesieniu do artykułu 6:

Zasada zawarta w artykule 6 ustęp 1 Konwencji, że rozprawy będą odbywały się publicznie, nie będzie miała zastosowania do postępowania mającego na celu ustalenie praw i obowiązków o charakterze cywilnym lub zasadności oskarżenia w sprawie karnej, jeżeli zgodnie z ustawodawstwem kantonálním są rozpatrywane przez władzę administracyjną.

Zasada, że orzeczenie musi zostać ogłoszone publicznie, nie będzie miała wpływu na działanie ustawodawstwa kantonálnego dotyczącego postępowania cywilnego lub karnego, postanawiającego, że orzeczenie nie zostanie ogłoszone publicznie, lecz obwieszczono stronom na piśmie.

Oświadczenie odnośnie do interpretacji artykułu 6 ustęp 1:

Szwajcarska Rada Federalna uważa, że gwarancja sprawiedliwego procesu, zawarta w artykule 6 ustęp 1 Konwencji, przy rozstrzygnięciu praw i obowiązków o charakterze cywilnym albo o zasadności oskarżenia w sprawie karnej, ma wyłącznie na celu zapewnienie ostatecznej kontroli sądowej nad działaniami lub decyzjami władz publicznych odnoszących się do takich praw lub obowiązków bądź co do stwierdzenia zasadności takich oskarżeń.

Oświadczenie odnośnie do interpretacji artykułu 6 ustęp 3, punkty c i e:

Szwajcarska Rada Federalna oświadcza, że będzie interpretować gwarancję bezpłatnej pomocy prawnej i bezpłatnej

pomocy tłumacza, zawartą w artykule 6 ustęp 3 c i d Konwencji, jako nie zwalniająca na stałe beneficjenta od uiszczenia zapłaty za powstałe koszty.

Oświadczenie zawarte w liście Szefa Federalnego Departamentu Spraw Zagranicznych z dnia 16 maja 1989 r., zarejestrowanym w Sekretariacie Generalnym w dniu 19 maja 1988 r.:

Oświadczenie w sprawie interpretacji artykułu 6 ustęp 1, zawarte w dokumencie ratyfikacyjnym złożonym przez Szwajcarię w dniu 28 listopada 1974 r., zostało uznane za nieważne w kontekście sprawy dotyczącej rozstrzygnięcia zasadności oskarżenia w sprawie karnej; zgodnie z orzeczeniem wydanym przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w dniu 29 kwietnia 1988 r. w sprawie Belilos (20/1986/118/167) zakres oświadczenia jest ograniczony wyłącznie odnośnie do rozstrzygnięcia praw i obowiązków o charakterze cywilnym na podstawie tego postanowienia.

Od dnia 29 kwietnia 1988 r. oświadczenie, o którym wyżej mowa, ma następujące brzmienie:

„Szwajcarska Rada Federalna uważa, że gwarancja uczciwego procesu, zawarta w artykule 6 ustęp 1 Konwencji, przy rozstrzygnięciu praw i obowiązków o charakterze cywilnym ma wyłącznie na celu zapewnienie ostatecznej kontroli sądowej nad działaniami lub decyzjami władz publicznych odnoszącymi się do takich praw lub obowiązków. Dla celów obecnego oświadczenia «ostateczna kontrola sądowa» oznacza kontrolę sądową ograniczoną do stosowania prawa, taką jak kontrola kasacyjna”.

Oświadczenie załączone do listu Federalnego Departamentu Spraw Zagranicznych z dnia 23 grudnia 1988 r., zarejestrowanego w Sekretariacie Generalnym w dniu 28 grudnia 1988 r., zmienionego^{*)} listem Stałego Przedstawiciela z dnia 13 lutego 1989 r.:

Przedłożenie, zgodnie z artykułem 64 ustęp 2 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka, wykazu i krótkiego przytoczenia federalnych i kantonalnych postanowień ustawowych objętych — ze skutkiem od dnia 29 kwietnia 1988 r. — oświadczeniem interpretacyjnym odnośnie do artykułu 6 ustęp 1 Konwencji, wydanym przez Szwajcarską Radę Federalną w dniu 28 listopada 1974 r. i zmodyfikowanym w dniu 16 maja 1988 r. w następstwie orzeczenia wydanego przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w dniu 29 kwietnia 1988 r. w sprawie Belilos.

Zgodnie z ogłoszeniem w dniu 16 maja 1988 r. po złożeniu modyfikacji interpretacji artykułu 6 ustęp 1 europejskiej Konwencji praw człowieka Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy, Szwajcaria, zgodnie z artykułem 64 ustęp 2 Konwencji, przedkłada następujący wykaz federal-

nych i kantonalnych postanowień ustawowych, objętych, ze skutkiem od dnia 29 kwietnia 1988 r., oświadczeniem interpretacyjnym, wydanym przez Szwajcarską Radę Federalną w dniu 28 listopada 1974 r. i zmodyfikowanym w dniu 16 maja 1988 r.

W świetle przedłużającej się niepewności wynikającej z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka odnoszącego się do zakresu artykułu 6 ustęp 1 Konwencji, dotyczącej pojęcia „rozstrzygnięcia o prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym”, Rada Federalna nie jest w stanie przedłożyć wyczerpującego wykazu federalnych i kantonalnych postanowień ustawowych, które powinny być objęte oświadczeniem interpretacyjnym. Do czasu wyjaśnienia sprawy przez Europejski Trybunał Praw Człowieka lub przez Komitet Ministrów w drodze orzecznictwa lub w drodze zwyczajowej, Szwajcarska Rada Federalna uznaje, że ten wykaz nie może być uważany za wyczerpujący oraz w żaden sposób nie przesądza stanowiska, jakie Rada Federalna mogłaby zająć w konkretnej sprawie co do zakresu pojęcia „rozstrzygnięcia o prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym”.

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej

Oświadczenie zawarte w liście Stałego Przedstawiciela z dnia 3 kwietnia 1984 r., zarejestrowanym w Sekretariacie Generalnym w dniu 3 kwietnia 1984 r.:

Mam zaszczyt nawiązać do artykułu 63 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, na podstawie którego Konwencja została rozciągnięta na Brunei w dniu 12 września 1967 r. Działając z polecenia Głównego Sekretarza Stanu Jej Królewskiej Mości do Spraw Zagranicznych i Wspólnoty Brytyjskiej, mam obecnie zaszczyt poinformować Pana, iż z chwilą gdy Brunei Darrussalam ponownie podjął pełną odpowiedzialność jako suwerenne i niepodległe państwo w dniu 31 grudnia 1983 r., Rząd Zjednoczonego Królestwa nie ponosi już odpowiedzialności za jego sprawy zagraniczne.

Wykaz terytoriów, za których stosunki międzynarodowe odpowiedzialność ponosi Rząd Jej Królewskiej Mości w Zjednoczonym Królestwie oraz wobec których rozciągnięto europejską Konwencję praw człowieka.

1. Anguilla
2. Bermudy
3. Brytyjskie Wyspy Dziewicze
4. Kajmany
5. Falklandy
6. Gibraltar
7. Guernsey
8. Wyspa Man
9. Jersey
10. Montserrat
11. Święta Helena
12. Wyspy Turks i Caicos

kwiecień 1984 r.

^{*)} Uwaga Sekretariatu: Zmiana dotyczyła tekstu w odniesieniu do artykułu 79 Ustawy federalnej o postępowaniu administracyjnym z dnia 20 grudnia 1968 r.

3. Oświadczenia do Protokołu nr 2 oraz jednobrzmiące do Protokołów nr 3 i nr 5

Republika Federalna Niemiec

Oświadczenie zawarte w liście Stałego Przedstawiciela Republiki Federalnej Niemiec z dnia 3 stycznia 1969 r., wręczonym Sekretarzowi Generalnemu w czasie składania dokumentu ratyfikacyjnego w tym samym dniu:

Mam zaszczyt oświadczyć, w imieniu Rządu Republiki Federalnej Niemiec, przy okazji składania dokumentu ratyfikacyjnego, że Protokoły nr 2, nr 3 i nr 5 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności będą obowiązywać również na terytorium Berlina od dnia, w którym wejdą one w życie wobec Republiki Federalnej Niemiec.

Grecja

Oświadczenie złożone w czasie składania dokumentu ratyfikacyjnego w dniu 8 stycznia 1975 r.:

Składając niniejszy dokument ratyfikacyjny, Stały Przedstawiciel oświadczył, że Protokoły nr 2, nr 3 i nr 5 wejdą w życie wobec Grecji w dniu 28 listopada 1974 r., tj. w dniu złożenia dokumentu ratyfikacyjnego do Konwencji z 4 listopada 1950 r. oraz Protokołu z 20 marca 1952 r. Przypomniał on o oświadczeniu złożonym przez Ministra Spraw Zagranicznych Grecji w dniu 28 listopada 1974 r. w czasie składania dokumentu ratyfikacyjnego do Konwencji i wymienionego Protokołu oraz przy podpisywaniu Protokołu nr 5 z 20 stycznia 1966 r., zgodnie z którym Grecja powinna bez zwłoki przystąpić do wszystkich aktów związanych z Konwencją ze skutkiem od dnia 28 listopada 1974 r.

Holandia

Oświadczenie zawarte w dokumencie ratyfikacyjnym, złożonym w dniu 11 października 1966 r.:

Zatwierdzamy niniejszym dla Królestwa w Europie, Surinamu oraz Holenderskich Indii Zachodnich, w odniesieniu do wszystkich postanowień w nim zawartych, zawarty powyżej Protokół.

Oświadczenie zawarte w liście Stałego Przedstawiciela Holandii z dnia 24 grudnia 1985 r., zarejestrowanym w Sekretariacie Generalnym w dniu 3 stycznia 1986 r.:

Wyspa Aruba, która w chwili obecnej nadal stanowi część Antyli Holenderskich, uzyska w dniu 1 stycznia 1986 r. autonomię wewnętrzną jako kraj w ramach Królestwa Holandii. W konsekwencji, od tego czasu Królestwo nie będzie się już składać z dwóch krajów, tj. Holandii (Królestwa w Europie) i Antyli Holenderskich (położonych w regionie Karaibów), lecz składać się będzie z trzech krajów, tj. dwóch wymienionych powyżej oraz kraju Aruby.

Ponieważ zmiany, jakie zajdą w dniu 1 stycznia 1986 r., dotyczą wyłącznie przesunięć w wewnętrznych stosunkach konstytucyjnych w ramach Królestwa Holandii, a Królestwo jako takie pozostanie podmiotem prawa międzynarodowego,

z którym zawierane są umowy, wspomniane zmiany nie będą miały wpływu w zakresie prawa międzynarodowego na umowy zawarte przez Królestwo, mające już zastosowanie do Antyli Holenderskich, włączywszy Arubę. Umowy te pozostaną w mocy wobec Aruby w jej nowym charakterze jako kraju w ramach Królestwa. Umowy te od dnia 1 stycznia 1986 r., w zakresie dotyczącym Królestwa Holandii, będą miały zastosowanie wobec Antyli Holenderskich (bez Aruby) i Aruby.

W konsekwencji, umowy wymienione w załączniku, których Królestwo Holandii jest Stroną i które mają zastosowanie wobec Antyli Holenderskich, będą od dnia 1 stycznia 1986 r., w zakresie dotyczącym Królestwa Holandii, miały zastosowanie wobec Antyli Holenderskich i Aruby.

4. Oświadczenia do Protokołu nr 8

Francja

Oświadczenie złożone w czasie podpisywania, w dniu 19 marca 1985 r.:

Procedura zatwierdzenia przez Francję Protokołu nr 8 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności będzie przeprowadzana w świetle środków podjętych w Radzie Europy dla stosowania tego aktu.

Republika Federalna Niemiec

Oświadczenie złożone w czasie składania dokumentu ratyfikacyjnego w dniu 19 września 1989 r.:

W związku ze złożeniem w dniu dzisiejszym dokumentu ratyfikacyjnego do Protokołu nr 8 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 19 marca 1985 r., mam zaszczyt w imieniu Rządu Republiki Federalnej Niemiec oświadczyć, że Protokół nr 8 będzie obowiązywać również na terytorium Berlina od dnia, w którym wejdzie on w życie wobec Republiki Federalnej Niemiec.

Irlandia

Oświadczenie zawarte w liście Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 18 marca 1988 r., złożonym Sekretarzowi Generalnemu w czasie składania dokumentu ratyfikacyjnego:

Wicepremier oraz Minister Spraw Zagranicznych Irlandii zobowiązali mnie do złożenia w czasie składania dokumentu ratyfikacyjnego oświadczenia stwierdzającego, że Rząd Irlandii uważa za istotne, aby Europejska Komisja Praw Człowieka włączyła do swojego regulaminu wewnętrznego postanowienie, zgodnie z którym przed skierowaniem wniosku do Izby Komisji, jak przewiduje Protokół nr 8, Państwo członkowskie, przeciw któremu taki wniosek został złożony, miałoby możliwość wyrazić swoją opinię w kwestii uznania, czy wniosek powinien być rozpatrywany przez Izbę czy też przez Komisję. Według Rządu Irlandii jest oczywiste, że Europejska Komisja Praw Człowieka powinna przewidzieć tego rodzaju procedurę konsultacyjną.

Holandia

Oświadczenie zawarte w dokumencie przyjęcia, złożonym w dniu 11 grudnia 1986 r.:

Królestwo Holandii przyjmuje wymieniony Protokół w imieniu Królestwa w Europie, Antyli Holenderskich i Aruby.

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej

Oświadczenie zawarte w liście Stałego Przedstawiciela Zjednoczonego Królestwa z dnia 18 kwietnia 1986 r., złożone Sekretarzowi Generalnemu w czasie składania dokumentu ratyfikacyjnego w dniu 21 kwietnia 1986 r.:

W związku z wejściem w życie nowych procedur przewidzianych Protokołem zostałem zobowiązany przez Sekretarza Stanu odpowiedzialnego za sprawy zagraniczne i sprawy Wspólnoty Brytyjskiej Rządu Jej Królewskiej Mości do oświadczenia, że Rząd Zjednoczonego Królestwa rozumie, iż Europejska Komisja Praw Człowieka utworzy, w swym regulaminie proceduralnym lub w inny sposób, mechanizm

konsultacji między Komisją a Państwem członkowskim, przeciw któremu został złożony wniosek, w kwestii ustalenia, czy wniosek taki powinien być rozpatrywany przez Izbę, czy też przez Komisję.

Zjednoczone Królestwo przykładą duże znaczenie do ustanowienia procedury takich konsultacji.

Oświadczenie zawarte w dokumencie ratyfikacyjnym złożonym w dniu 21 kwietnia 1986 r.:

Protokół ratyfikowany jest w imieniu: Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, Wyspy Jersey, Wyspy Guernsey, Wyspy Man, Anguilli, Bermud, Dziewiczych Wysp Brytyjskich, Kajmanów, Falklandów, Wysp Środkowej Georgii i Sandwich, Gibraltaru, Montserratu, Świętej Heleny oraz terytoriów przyległych, Wysp Turks i Caicos.

5. Informacje o zmianach dotyczących stron Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności można uzyskać w Departamencie Prawno-Traktatowym Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*